

BULLETIN

XLVII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody a krajiny

s medzinárodnou účasťou

Rovné - Burda

29. 07. – 05. 08. 2023

Prípravný výbor ďakuje všetkým organizáciám, zložkám a jednotlivcom, ktorí pomáhali pri príprave XLVII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody a krajiny (VSTOP-u) v katastri obce Rovné, v časti Burda, okres Rimavská Sobota, v roku 2023 a prispeli finančne, materiálne alebo inak k jeho úspešnému priebehu.

Podakovanie patrí týmto inštitúciám:

Usporiadatelia:

Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny - Ústredný výbor

Základná organizácia SZOPK Trebišov

Základná organizácia SZOPK Bocian

Spoluorganizátor:

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

Správa Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina

Správa Chránenej krajinej oblasti Latorica

Obecný úrad Rovné

Vydal: Prípravný výbor XLVII. VSTOP z podkladov členov prípravného výboru, ŠOP SR a dostupnej odbornej literatúry

Príležitostná publikácia: bez jazykovej úpravy

Zostavil, grafická a textová úprava : PV TOP 2023

Náklad: 250 ks

Banská Bystrica, jún 2023

ODBORNÉ SEKcie:

Detská

Jaskyne - Speleologická

Netopiere - Chiropterologická

Obojživelníky, plazy – Batrachologická, Herpetologická

Motýle - Lepidopterologická

Bzdochy - Heteropterologická

Koníky, kobylky - Orthopterologická

Chrobáky - Coleopterologická

Veľké cicavce (šelmy) - Teriologická

Vtáky - Ornitologická

Čmele, včely, osy - Hymenopterologická

Vážky, šidlá - Odonatologická

Vyššie rastliny - Floristická

Minerály, horniny, skameneliny – Geologická

Slimáky – Malakologická

Huby – Mykologická

Stromy a dreviny – Dendrologická

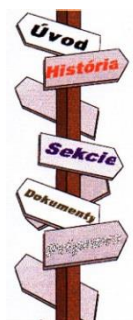
Praktická ochrana – Pracovná

Upozornenie:

Organizátori nepoistujú účastníkov VS TOP-u. Všetci účastníci sa zúčastňujú podujatia na vlastnú zodpovednosť.

Účasťou na VS TOP-e súhlasíte s uverejnením fotodokumentácie z činnosti v jednotlivých sekciách v súlade s GDPR podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov účinného od 25. 5. 2018.

Za pochopenie ďakujeme.

Informácie o tomto a predchádzajúcich VS TOP-och nájdete na stránke: **www.vstop.sk**

Informácie o lokalite tohtoročného VS TOP-u nájdete aj **na sieti Facebook v skupine VsTOP.**

Niekoľko slov účastníkom XLVII. ročníka VS TOP-u 2023

Tento informačný spravodajca je určený účastníkom XLVII. VS TOP Rovné 2023 ako základný materiál s celotýždenným programom, pravidlami, ktoré platia na tábore a informáciami o prostredí a prírode, ktoré bude celý týždeň našim domovom. Výber miesta konania tábora sa stáva z roka na rok zložitejším. Za uplynulé roky sme prešli takmer všetky vhodné lokality vo východnej, južnej, strednej i severnej časti východného Slovenska. Západná časť nás lákala už v predošlých rokoch, a tak sme sa v tomto roku rozhodli. Realizujeme ho tu, pri geografickej hranici pôvodného Východoslovenského kraja, ktorý existoval v čase zrodu nášho tábora pred 47 rokmi. Výber miesta táboriska musí spĺňať viaceré z cieľov daných pôvodnými organizátormi. Má to byť oblasť málo prírodovedne preskúmaná, má byť atraktívna pre viaceré prírodovedné oblasti poznávania a z pohľadu dnešných požiadaviek na realizáciu musí spĺňať základné hygienické, gastronomické, bezpečnostné a priestorové podmienky. Nevyhnutným faktorom realizácie je ústretovosť miestnej samosprávy, vlastníkov pozemku a finančná nenáročnosť zabezpečenia základných potrieb. Pri posudzovaní návrhov na miesto konania nebolo veľa takých, ktoré by spĺňali vyššie popísané kritériá. Miesto konania sa preto nachádza za pomyselnou hranicou bývalého východného Slovenska v katastri obce Rovné v regióne Gemera. Z pohľadu štátnej správy ochrany prírody sa nachádza na rozhraní územnej správy CHKO Cerová vrchovina a našimi aktivitami vstúpime aj do územia v správe NP Muránska planina.

Špecifikom miesta konania je, že sa musíme uskromniť a prispôbiť existujúcim prírodným podmienkam, upustiť od vyššieho komfortu, ktorým sa hrdili predošlé tábory. Všetky nevyhnutné potreby pre existenciu a život v táborisku ale budú zabezpečené.

Toto významné ochranné podujatie zamerané na poznanie, ochranu a pomoc prírode a regiónu sa koná pod hlavičkou ÚV SZOPK a hlavnými organizátormi sú ZO SZOPK Trebišov a ZO SZOPK Bocian v spolupráci so ŠOP SR a S CHKO Cerová vrchovina. Poslaním podujatia je odbornou činnosťou v jednotlivých sekciách, inventarizačným prieskumom získať nové informácie o hodnotách územia, stave ekosystémov a jeho zložiek v záujmovej oblasti chránených častí prírody, poznávať región ochrannými aktivitami, zviditeľniť kultúru regiónu, spoznať históriu regiónu, vzbudiť záujem mladých ľudí o poznávanie menej propagovaného územia a jeho ochrany.

Nezanedbateľný je príspevok účastníkov v oblasti praktickej pomoci prírode a obci, viesť miestnych obyvateľov k zveľaďovaniu a udržiavaniu miestneho prírodného bohatstva, ukázať možnosti ochrany, podnecovať aktivitami k starostlivosti o prostredie. Jedným z cieľov je aj poukázať na možnosti rozvoja cestovného ruchu v regióne.

Odborné výsledky inventarizačnej, prieskumnej a praktickej činnosti odborných sekcií zosumarizujeme do zborníka odborných prác, ktorý bude možné využiť pri plnení konkrétnych úloh štátnej ochrany prírody v podmienkach spravovaného regiónu a tiež je vhodným odborným podkladom pre činnosť samosprávnych orgánov a propagáciu územia.

Touto cestou chcem poďakovať, aj za Vás účastníkov, všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohoročného VS TOP-u, a ktorí pomohli a prispeli k vytvoreniu vhodných podmienok pre jeho uskutočnenie. Ich zoznam nájdete na stĺpe sponzorov.

Podrobnejší zámer organizátorov tohoročného XLVII. VS TOP je rozvedený na ďalších stránkach tohto informačného materiálu, na ktorého plnení sa budeme podieľať všetci podľa svojich možností.

Za organizátorov podujatia, Vám želáme príjemný pobyt, dobré počasie a veľa pozitívnych zážitkov na VS TOP-e v Rovnom 2023.

Prípravný výbor

Príhovor starostky obce Rovné k účastníkom

V katastri našej obce Rovné, v dedinke medzi horami v okrese Rimavská Sobota sa uskutoční v dňoch 29. 7. – 4. 8. 2023 Tábor ochrancov prírody.

My žijeme tu v lone prírody a niekedy si ani neuvedomujeme bohatstvo takéhoto bytia, ktoré nás obklopuje. Tábor nám môže priblížiť toto tajomstvo. Umožní nám dozvedieť sa čo bežné, vzácne či jedinečné sa tu vyskytuje. Pomôže nášmu regiónu dostať sa do povedomia širšiemu okoliu i ľuďom z iných regiónov nášho krásneho Slovenska.

Vítame vás, želáme si krásne dni s dobrým počasím, s dobrými ľuďmi a skvelou náladou. Veríme, že z chvíľ strávených u nás si odnesiete veľa nových poznatkov, príjemné spomienky a budete sa sem radi vracieť.

Jaroslava Ďurove, starostka obce

Obec Rovné

Obec Rovné leží v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria, v podcelku Revúcka vrchovina, v nadmorskej výške 335 m n.m., v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Obcou preteká rieka Blh, ktorá následne preteká vodnou nádržou Teplý Vrch. Prevažne vrchovinný povrch chotára tvoria granity, svory, vápence a pyroklastiká andezitov. Okolo obce je chotár odlesnený, v širšom okolí sú dubové a bukové lesy. V osade Burda sú ložiská magnezitu,

ktorý sa tu v minulosti ťažil. V miestnej časti Ratkovská Zdychava je výskyt olova, zinku, medi a železa. Sú tu sadrové a železné pramene.

História

Pastierska obec vznikla v 14. storočí. Spomína sa od roku 1413. Obec patrila Derencsényiovcovi, ktorí tu v roku 1427 vlastnili 12 port, od 17. storočia Muránskemu panstvu. Za tureckých vpádov úbytok obyvateľov. V roku 1773 v obci žilo 27 sedliakov a 8 želiarov, v roku 1828 mala 45 domov a 392 obyvateľov. Koncom 19. storočia bola v chotári otvorená baňa na magnezit. Za 1. svetovej vojny bol v obci zajatecký tábor. Zajatci pracovali v magnezitovej bani. Po vojne ťažba magnezitu stagnovala a jedna časť bane bola zatopená. Obyvatelia boli odkázaní na poľnohospodárstvo a lesy. V chotári pôsobili tri partizánske skupiny. Po oslobodení nastal rozvoj ťažby magnezitu.

Ratkovská Zdychava - obec, ktorá sa spomína od roku 1413. Založili ju na valaskom práve. V roku 1427 tu mali Derencsényiovcovia 3 porty. V 16. storočí patrila Bakosovcom, od 18. storočia viacerým zemepánom. V roku 1773 žilo v nej 20 želiarov a 1 podželiar, v roku 1828 mala 30 domov a 264 obyvateľov. Okrem chovu dobytka sa zaoberali výrobou dreveného náradia. Zamestnania obyvateľov sa nezmenilo ani po roku 1918. Časť obyvateľov pracovala v baníctve. V roku 1960 bola obec pričlenená k obci Rovné.

Demografia

- Počet obyvateľov k 31. 12. 2021: spolu - 116, muži - 61, ženy - 55
- Predproduktívny vek (0-14) – 22 osôb
- Produktívny vek (15-64) – 76 osôb
- Poproduktívny vek (65 alebo viac) – 18 osôb

Pamiatky

Evanjelický kostol, jednolod'ová klasicistická stavba s pravouhlým ukončením presbytéria a prestavanou vežou, z roku 1832. Veža bola ku kostolu pristavaná v roku 1914 a upravená v roku 1944. V interiéri sa nachádza dvojramenná empora, loď je plochostropá. Zariadenie kostola je z 20. storočia. Fasády kostola sú členené polkruhovo ukončenými oknami s priebežnou kordónovou rímsovou. Veža je ukončená ihlancovou helmicou, nachádza sa tu zvon z roku 1874.

Evanjelický kostol v časti Ratkovská Zdychava, jednolod'ová pôvodne klasicistická stavba s pravouhlým ukončením presbytéria, bez veže, z roku 1841. Kostol bol výrazne prestavaný v roku 1926. V interiéri sa nachádza oltár z obdobia prestavby kostola s obrazom Ježiša Krista od maliara Messerschmita. Do kostola sa vstupuje murovanou predsieňou. Fasády kostola sú hladké, členené segmentovo ukončenými oknami.

Dedinská zvonica v Ratkovskej Zdychave, čiastočne murovaná, čiastočne drevená neskorobaroková stavba na pôdoryse štvorca so stanovou strechou, z konca 18. storočia.

Maloplošné chránené územia v severnej časti okresu Rimavská Sobota

Burda je prírodná pamiatka v správe Štátnej ochrany prírody SR (ŠOP SR), Správy slovenských jaskýň.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Ratkovská Suchá, Rovné v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1994 a naposledy novelizované v roku 2007 na 7,8201 ha.

Predmetom ochrany je: V ochrannom pásme prírodnej pamiatky sú predmetom ochrany citlivé jaskynné geosystémy. Je to jaskyňa Burda, dlhá 282 m, vyvinutá v šošovke sivých prúžkovaných kryštalicích vápencov (mramorov) z obdobia karbónu. Príklad jaskyne ostrovných krasových výstupov medzi Slov. krasom, Muránskou planinou a Drienčanským krasom. Ochranné pásmo má opodstatnenie z dôvodu potenciálneho obnovenia ťažby mramorov v kameňolome, v ktorom sa nachádza vchod do jaskyne, ako aj pre usmernenie lesohospodárskej činnosti v jej okolí.

Alúvium Blhu je chránený areál v katastrálnom území obce Hrušovo v okrese Rimavská Sobota. Patrí do územnej pôsobnosti ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina.

Nachádza sa v geomorfologickom celku Revúcka vrchovina, rozprestiera sa na ploche 2,8 ha a bol vyhlásený v roku 1991. Predmetom ochrany je jelšový biotop na nive rieky Blh s výskytom perovníka pštrosieho (*Matteuccia sthruthiopteris*). Ochranné pásmo nebolo určené.

Hikóriový porast je chránený areál v územnej pôsobnosti ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Teplý Vrch v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1965 na rozlohe 52,0500 ha. Ochranné pásmo nebolo určené.

Predmetom ochrany je: *Územie CHA predstavuje lesné porasty s aklimatizovanými cudzokrajnými drevinami hikóriami. Chránené územie je využité ako študijný objekt pre aklimatizáciu cudzokrajných drevín.* Nachádzajú sa tu však aj staré jedince dubov, ktoré sú významné pre hmyz a dutinové hniezdiče.

Horný Červený les je prírodná rezervácia v územnej pôsobnosti ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Veľký Blh v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1974 na rozlohe 11,0200 ha. Ochranné pásmo nebolo určené.

Predmetom ochrany je: *PR je vyhlásená na ochranu starých stromov (dub letný a dub cerový) ako prírodných zaujímavostí a objektov hniezdenia vzácného hniezdiča južných polôh Slovenska - krakle belasej európskej (Coracias garrulus L.) na študijné a vedeckovýskumné ciele.*

Malá drienčanská jaskyňa je prírodná pamiatka v správe príspevkovej organizácie ŠOP SR, Správa slovenských jaskýň

Nachádza sa v katastrálnom území obce Drienčany v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 2006 a naposledy novelizované v roku 2008 na 30,6752 ha.

Predmetom ochrany je: *V ochrannom pásme jaskyne - prírodnej pamiatky - sú predmetom ochrany citlivé jaskynné ekosystémy.*

Podbanište je národná prírodná pamiatka v správe príspevkovej organizácie ŠOP SR, Správa slovenských jaskýň.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Slizké v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené a novelizované v rokoch 2001 a 2005. Rozloha ochranného pásma bola stanovená na 168,5265 ha.

Predmetom ochrany je *Ochrana prírodných, kultúrnych a estetických hodnôt jaskyne, ktorá je najreprezentatívnejším príkladom aktívnej fluviokrasovej jaskyne s neporušenou kvapľovou výzdobou v podmienkach rozčleneného krasu kombinovaných vrásovo-zlomových štruktúr.*

Pokoradzské jazierka je prírodná rezervácia v územnej pôsobnosti ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Dražice, Vyšná Pokoradz v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1993 na 22,8049 ha.

Predmetom ochrany je: *Ochrana najcennejšej časti prírodnej krajiny v oblasti Pokoradzskej tabule s cennými prvkami živej i neživej prírody. Plošne väčšie i menšie uzavreté terénne depresie - jazierka, ktoré vznikli kryhovým zosunom vulkanoklastík, prirodzené močiarne a vodné fytoocenózy.*

PR Pokoradzské jazierka ako súčasť územia európskeho významu s výmerou 64,43 ha (SKUEV0364) bola vyhlásená v roku 2021 z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150), Ls3.1 Teplomilné panónske dubové lesy (91H0) Lk1 Nižinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*). Ďalšie predmety ochrany sú biotopy národného významu Lk10 vegetácia vysokých ostríc, Ls2.1 dubovo – hrabové lesy karpatské. Biotop druhu národného významu hrachor sedmohradský (*Lathyrus transsilvanicus*).

Svetlianska cerina je prírodná rezervácia v územnej pôsobnosti ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina.

Nachádza sa v katastrálnom území obce Hrachovo v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1976 na rozlohe 15,3000 ha. Ochranné pásmo nebolo určené.

Predmetom ochrany je: *PR je vyhlásená na ochranu zvyškov porastu duba cerového s výskytom vzácnnej krakle belasej a iného dutinového vtáctva a drobného živočíšstva na vedecko-výskumné a kultúrno-náučné ciele.*

Trstie je prírodná rezervácia v územnej pôsobnosti Národného parku Muránska planina. Nachádza sa v katastrálnom území obce Tisovec a Krokava v okrese Rimavská Sobota v Banskobystrickom kraji. Územie bolo vyhlásené v roku 1980 na rozlohe 28,71 ha. Ochranné pásmo nebolo určené.

Predmetom ochrany je: *Prírodná rezervácia je vyhlásená na ochranu zachovaných prirodzených slatinнораšelinných biocenóz Revúckej vrchoviny s výskytom zriedkavých spoločenstiev a druhov rastlín (napr. rosička okrúhlolistá), súčasne aj pamätné miesta na učiteľa a významného botanika Václava Vraného (1851-1929).*

Územie európskeho významu Drienčanský kras (SKUEV 0366 a 2366) sa nachádza v katastroch Budikovany, Drienčany, Hrušovo, Kyjatice, Lipovec, Ostrany, Potok, Ratkovská Lehota, Slizké, Striežovce, Španie Pole, Teplý Vrch v okrese R. Sobota a v katastri Rybník nad Turcom v okrese Revúca. Územie s celkovou výmerou takmer 2900 ha bolo zriadené v dvoch etapách v roku 2004 a v roku 2017. Platí v ňom 2. a 4. stupeň ochrany. Tvorí ho pestrá mozaika rôznych typov biotopov, od skalných a xerothermné, lúčne a pasienkové cez mokrade po teplomilné dubiny, ale aj bučiny v chladnejších polohách. Z druhov európskeho významu sa tu vyskytujú hadinec červený (*Echium russicum*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), pásikavec veľký (*Cordulegaster heros*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fuzáč alpský (*Rosalia alpina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), pimplík mokradný (*Vertigo angustior*), pimplík bruškátý (*Vertigo moulinsiana*) a viacero druhov netopierov.

Územie európskeho významu Alúvium Západného Turca (SKUEV4012) bolo vyhlásené v roku 2022 v katastroch Ratkovská Lehota a Španie Pole v okrese Rimavská Sobota a v katastroch obcí Behynce, Brusník, Chvalová, Filier, Gemerská Ves, Hrlica, Levkuška, Otročok, Ploské, Polina, Ratkovské Bystré, Ratková, Repišťia, Rybník nad Turcom, Skerešovo, Sása, Tornaľa, Višňové, Žiar v okrese Revúca. Platí v ňom 2. stupeň ochrany. Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (* 91E0) a ochrany druhov európskeho významu: mihul'a potiská (*Eudontomyzon danfordi*), korýtko riečne (*Unio crassus*), pásikavec (*Cordulegaster heros*), hrúz Kesslerov (*Romanogobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Romanogobio alpinus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*), mrena karpatská (*Barbus carpathicus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*).

Chránené vtáčie územie Cerová vrchovina-Porimavie bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov výrika lesného (*Otus scops*), včelárika zlatého (*Merops apiaster*), škovránka stromového (*Lullula arborea*), bučičika močiarného (*Ixobrychus minutus*), výra skalného, (*Bubo bubo*) kane močiarnej (*Circus aeruginosus*), rybárika riečného (*Alcedo attis*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), d'atľa prostredného (*Dendrocopos medius*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), pipíšky chochlatej (*Galerida cristata*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*) a strakoša kolesára (*Lanius minor*) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. V časti územia, ktoré zasahuje severne a severovýchodne od mesta Rimavská Sobota sa nachádzajú potravné, alebo reprodukčné biotopy takmer pre všetky uvedené druhy (okrem výra skalného a bučičika močiarného).

Chránený strom – katalpa bignóniovitá

Strom sa nachádza v centre mesta Hnúšťa v bývalej panskej záhrade (miestne označenie Mariassyho záhrada) s pozostatkami kaštieľa po tu žijúcich šľachtických rodoch. Park bol

založený koncom 17. storočia a dodnes a v ňom zachovali aj ďalšie cudzokrajné dreviny ako ginko dvojľaločné a metasekvoja čínska.

Katalpa v Hnúšti patrí v stredoslovenskom regióne k najväčším exemplárom tohto druhu. Má približne 200 rokov. Raste netypicky, poliehavo, pričom jednotlivé vzpriamené vetvy dosahujú výšku 16 m. V ankete Strom roka v roku 2021 sa umiestnila na treťom mieste a zaujala 3600 obdivovateľov.

Územia navrhované k návšteve účastníkom XLVII. VS TOP-u

Trasy exkurzií

1. trasa: táborisko Burda – opustený magnezitový lom na lokalite Bába na Sušianskom vrchu

Trasa v dĺžke 2,5 km (tam) s prevýšením 165 m vedie po existujúcich komunikáciách, lesnej ceste a turistickom chodníku. K poznávaniu sú tu možnosti videnia jazierka na dne lomu, zvyšky stupov a sypov, etáže a miesta nakládky vyťaženej suroviny na vysunutú lanovku. Odporúčanie pre všetky sekcie. Pešia prechádzka.

2. trasa: táborisko Burda – Polom

Trasa v dĺžke 6 km (tam) s prevýšením 321 m vedie zo začiatku lesným celkom a prechádza na vrcholové lúky až po obec Polom, Sčasti kopíruje trasu vysunutej lanovky pre dopravu magnezitu z Burdy k prekládkovej stanici nad obcou Polom. Odporúčanie pre sekcie zamerané na zber hmyzu, rastlín, geológiu a k poznávaniu histórie osídlenia územia. Pešia túra.

3. trasa: táborisko Burda – Krokava

Trasa v dĺžke 6 km (tam) s prevýšením 471 m vedie cestou do obce Ratkovská Zdychava a ďalej lesným celkom na vrcholové horské lúky do obce Krokava. Odporúčanie pre sekcie zamerané na zber hmyzu, húb, rastlín, geológiu a k poznávaniu histórie osídlenia územia. Pešia túra.

4. trasa: táborisko Burda – Potok

Trasa v dĺžke 4,7 km (tam) s prevýšením 126 m vedie cestnou komunikáciou údolím Blhu s podmáčanými lúkami a v lesnom komplexe po obec Potok. Odporúčanie pre sekcie zamerané na poznávanie a zber hmyzu, rastlín, drevín. Pešia túra.

5. trasa: táborisko Burda – vyhliadka nad Ratkovskou Suchou

Trasa v dĺžke 4,1 km (tam) s prevýšením 196 m vedie z táboriska do obce Rovné po prechode mosta cez Blh ulicou severovýchodným smerom na okraj obce a poľnou resp. lesnou cestou na vrcholové lúky pod obcou Ratkovská Suchá k hospodárskemu dvoru na konci obce a po 400 m po hrebeni sa dostanete ku kruhovej vyhliadke v krajine. Odporúčanie pre sekcie zamerané na poznávanie a zber hmyzu, húb, rastlín, geomorfológie a k poznávaniu histórie osídlenia územia. Pešia túra.

PROGRAM JASKYNIARSKEJ/SPELEOLOGICKEJ SEKcie, BURDA 2023:

vedúci: G. Lešinský (SMOPaJ) a Igor Balciar (SSJ)

Sekcia bude pôsobiť v neďalekom Kamenianskom krase (Jelšavský kras, Slovenský kras), exkurzia do jaskyne by však bola priamo na Burde - do jaskyne Burda.

Navrhovaný program:

Nedeľa 30. 7. 2023: účastníci sekcie sa pripoja k predpokladanej celotáborovej exkurzii po okolí tábora.

Pondelok 31. 7. 2023, od 9:00 (v tábore): 280 m dlhá jaskyňa Burda, exkurzia pre max. 10 účastníkov. Povinná výbava: prilba, čelovka, rukavice, pevná obuv, odev, ktorý možno zablatiť.

Cieľ exkurzie: fyzicky zdolať bezpečnú časť jaskyne, zoznámiť sa so základnými informáciami o jaskyni ako o prírodnom podzemnom priestore vo všeobecnosti, o jeho vzniku a vývoji.

Utorok 1. 8. 2023, od 9:00: od 12 rokov, presun vlastnými autami 19 km, celodenná povrchová exkurzia do Kamenianskeho krasu.

Cieľ exkurzie: navštíviť vyvieračky (Podhlavište, Čurgov), jaskyne/priepasti (Podhlavište, Čurgov), ponory (Szarkov ponor) a polja (Česarovo, Zelená jama a Jánová), poskytnúť účastníkom základné informácie o vývoji a režime fungovania tunajšej krasovej krajiny.

Streda 2.8. 2023, od 9:00: od 12 rokov, presun vlastnými autami 19 km, celodenné prolongačné práce na Vyvieračke pod orechom v Kamenianskom krase.

Cieľ akcie: pokúsime sa kopaním nájsť a otvoriť zasedimentovaný krasový výverový kanál tejto významnej občasnej vyvieračky. Pokus o prienik do dosiaľ neobjavenej jaskyne výverového typu. Večer: prednáška spojená s premietaním o krajine, vode, (paleo)faune, (pre)histórii, ľudoch a stromoch Slovenského krasu.

Štvrtok 3.8.2023, od 9:00: od 12 rokov, pracovné rukavice, vyčistenie a zveľadenie okolia lokálne významnej vyvieračky/jaskyne Čurgov v Kamenianskom krase.

Cieľ: vyčistiť úplne zarastené okolie ústia jaskyne a bezprostredné okolie odtoku krasových vôd. Spojené s výkladom o tom, ako po prvý raz v histórii prenikli jaskyniari do útrob tejto úplne zaplavenej priepasti a na ňu nadväzujúcej výverovej jaskyne.

Podvečer: hodinová praktická ukážka využitia jaskyniarskej jednolanovej techniky (zostup a výstup po speleologickom lane); kompletný jaskyniarsky výstroj.

Vytipované lokality pre odborné sekcie na poznávanie málo popísaných lokalít v okolitej krajine:

Mokrad' pod obcou Ratková – sekcie zamerané na vodné a pri vode žijúce živočíchy (vážky, žaby, hady, vtáky, rastliny, hmyz). Doprava autom. Vzdialenosť z tábora 8,5 km po štátnej ceste smer Ratková a v obci Ratková smer na juh, Sása (Gemerská Ves).

Škrapové krasové polia nad obcou Sása – sekcia zameraná na botaniku, hmyzie spoločenstvá, krasové javy. Doprava autom. Vzdialenosť z tábora 11,5 km po štátnej ceste smer Ratková a v obci Ratková smer na juh, Sása (Gemerská Ves).

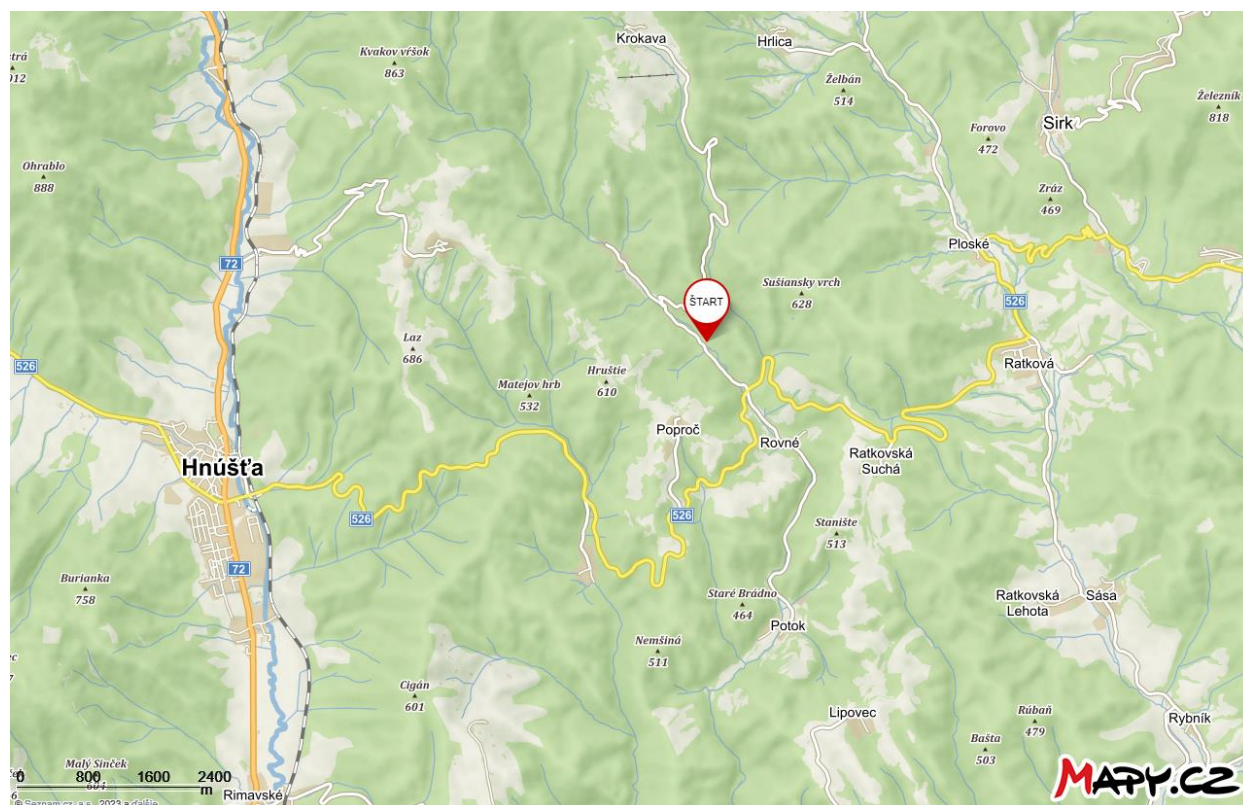
Jaskyňa Burda – sekcia speleologická, chiropterologická, geologická a ostatní obdivovatelia podzemia. Pešia výprava na 1.3 km vzdialenú lokalitu vedie z tábora na križovatku pod bývalým banským závozom a odtiaľ štátnou cestou smer Ratková. Od križovatky cca po 400 sa na ľavej strane nachádza opustený lom a v ňom jaskyňa. Vstup do jaskyne iba so sprievodom podľa vopred dohodnutých pravidiel.

Opustený kameňolom s jaskyňou Burda – geologická. Pešia výprava na 1.3 km vzdialenú lokalitu vedie z tábora na križovatku pod bývalým banským závozom a odtiaľ štátnou cestou smer Ratková. Od križovatky cca po 400 sa na ľavej strane nachádza opustený lom. Možnosť získania vzorky karbónskeho mramoru a na jeho okraji aj vápencov s korálmi.

Magnezitový závod Burda – geologická. Opustené banské haldy magnezitu v areáli závodu pod tábormom a prepadištiny do banského diela. Vstup do areálu podľa vopred dohodnutého postupu pod vedením vedúceho sekcie.

Ratkovská Zdychava – geologická. Pešia túra z tábora 2 km (tam) cestou do obce Ratkovská Zdychava a okoli obce hľadať málo nápadné zvyšky po banskej činnosti zameranej na ťažbu olova, zinku, železa a medi.

Opustený magnezitový lom Ploské – sekcia zameraná na geológiu, vodný a pri vode žijúci hmyz, živočíchy a rastlinstvo. Doprava autom. Vzdialenosť z tábora 9,5 km (tam) po štátnej ceste smer Ratková a v obci Ratková smer na sever Sirk (Jelšava). V obci Ploské zabočiť doľava a na konci obce odstaviť auto. Ďalej pokračovať pešo 400 m cestou údolím. Jamový povrchový lom magnezitu, toho času zaplavený.

**Program XLVII. Východoslovenského Tábora ochrancov
prírody a krajiny**

SOBOTA 29. 07. 2023

8 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰ hod.	príchod účastníkov – prezentácia
16 ⁰⁰ hod.	slávnostné otvorenie – kultúrny program

NEDEĽA 30. 07. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰ hod.	exkurzia autobusmi za pamätihodnosťami a osobnosťami územia
17 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
19 ⁰⁰ hod.	táborové zhromaždenie pri vatre, základné informácie, program nasledujúceho dňa
20 ⁰⁰ hod.	večerný program – individuálny

PONDELOK 31. 07. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰ hod.	práca v odborných sekciách
17 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
19 ⁰⁰ hod.	táborové zhromaždenie pri vatre, základné informácie, program nasledujúceho dňa
20 ³⁰ hod.	večerný program prezentácia územia CHKO Cerová vrchovina

UTOROK 01. 08. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰ hod.	práca v odborných sekciách
17 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
19 ⁰⁰ hod.	táborové zhromaždenie pri vatre, základné informácie, program nasledujúceho dňa
20 ³⁰ hod.	večerný program - Vplyv človeka a rysa na výskyt voľne žijúcich kopytníkov v Záp. Karpatoch – Janka Ďurová Úloha predácie vlka na diviaky pri regulácii afrického moru sviň – Nuno Guimarães

STREDA 23. 08. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰ hod.	práca v odborných sekciách
17 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
18 ⁰⁰ hod.	táborové zhromaždenie pri vatre, základné informácie, program nasledujúceho dňa
19 ⁰⁰ - 22 ⁰⁰ hod.	večerný program – podľa ponuky

ŠTVRTOK 03. 08. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰ hod.	práca v odborných sekciách
17 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
19 ⁰⁰ hod.	táborové zhromaždenie pri vatre, základné informácie, program nasledujúceho dňa
20 ³⁰ hod.	večerný program – VSTOP pred 10 rokmi – Čurlík Ján

PIATOK 04. 08. 2023

7 ⁰⁰ hod.	budíček
9 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰ hod.	dokončenie činnosti odborných sekcií, detskej sekcie a POP (súťaže- ocenenia- diplomy)
15 ⁰⁰ hod.	zasadnutie táborovej rady
16 ⁰⁰ hod.	záverečné táborové zhromaždenie pri vatre, zhodnotenie priebehu tábora, príhovory, guláš
17 ⁰⁰ hod.	kultúrny program

SOBOTA 05.08.2023

likvidácia táboriska

Poznámka: Organizátori si vyhradujú možnú zmenu programu.

Pokyny pre účastníkov

(Táborový poriadok)

1. Budíček je o 7⁰⁰ hod.
2. Zúčastňovať sa denného programu odborných a pracovných sekcií TOP.
3. Táborová rada sa schádza denne o 17⁰⁰ hod.
4. Táborové zhromaždenie pre účastníkov – informácie o 19⁰⁰ hod. pri vatre.
5. Večerné programy podľa denného programu
6. Riadiť sa pokynmi náčelníkov tábora (NOS, NOP).
7. Stravovanie je individuálne s možnosťou nákupu potravín v miestnych potravinách.
8. Parkovanie motorových vozidiel na vyhradenom mieste.
9. Označenia (čísla) na stany pripnúť kvôli identifikácii účastníkov
10. Zákaz fajčiť v stane!!!
11. Šetriť s vodou!!!
12. Odpad separovať už pri vzniku odpadu pri svojich stanoch!!!
13. Odseparovaný odpad vysypať do príslušných zberných nádob (vriec).
14. Zachovať nočný klud 23⁰⁰ – 6⁰⁰ hod. Individuálny program realizovať mimo táborisko.

Sponzori

Notes, a.s. - závod Betliar

SHP Slavošovce a.s.

AQUING s.r.o., Košice

ABCOM Košice s.r.o.

Spolupracujúce organizácie

ŠOP SR Správa CHKO Cerová vrchovina

ŠOP SR Správa CHKO Latorica

SZOPK Ústredný výbor

ZO SZOPK Trebišov

ZO SZOPK Bocian

Správa NP Slovenský kras

Správa PIENAP

Na príprave XLVII. VS TOP sa podieľali:

RNDr. Miroslav Fulín, CSc. – ZO SZOPK Bocian

Mgr. Kristína Voralová – Správa CHKO Latorica,
ÚV SZOPK

RNDr. Janka Fulínová – ZO SZOPK Bocian

Jaroslava Ďurove – starostka obce Rovné

Ing. Michal Kopka

Ing. Stanislav Margicin

Simona Tholt

Juraj Dudovič

Mgr. Jan Voral

Ing. Alexandra Voral Tomášová

Podakovanie za ústretovosť

Peter Behúl – majiteľ areálu

Roman Kulifaj – starosta obce Potok

Vladimír Zelina – správca areálu

Varga – zabezpečenie bufetu v táborisku

Dušan Daniš – poskytnutie dreva na táborák

Napiš alebo nakresli čo sa Ti na XLVI. ročníku VS TOP najviac páčilo:

Hymna VS TOP - u

Hymna už znie,
TOP začína,
tak tu všetci vstaňme,
melódiou našou známou,
ten TOP privítajme.
Tak, ako vždy,
tak aj teraz,
ukážme jak to má byť,
že prírodu chrániť treba,
aj sa pri tom zabaviť.

REFRÉN:
Za rána,
tak po každý deň,
tábor opustíme,
k odborníkom zo sekcií,
sa tak pripojíme.
By sme každý svojim dielom
nás naplnili,
prírodu pre naše deti
tak tu zveľadili.

Za rána je...

1. Rozpušťaju še nam družstva,
rozpúšťaju statky,
každy chceji co ne joho,
nastavaju zmätky.
Mojej Marčoj še zaš ušla
iba jedna kravka,
nezostane už na blizku veru
žadna kravka.

R: Za rana je najlepšejši,
za rana je rosa
vtedy še nam po travičkoj
šumne šmyka kosa.
Košene je muj koničok ,
ja koším i v noci,
my gadžove tak robime
jak tote otroci.

Alternatívny refrén:
Tento TOP sa už začína,
všetci dobre vieme,
Ceroviny nás vítajú,
týždeň tu budeme.
Želajme si veľa zdraru
pri našej činnosti,
aby každý, kto tu prišiel,
zažil len radosti.

2. A travičku premenime
na pachňace šenko,
to vyžene našej keškej

tučnučke vemenko.
A Marička še už vidzí
jak už mličko liga
lenže jíše barz nepušči,
kravka s nožku vyrgla.

R:

3. Bo kešička sebe zvykla
nad automatom stac,
neda sebe predsa teraz
na vemjačko šahac.
Každe rano, každý večar
navštevuje dži – zi – dy,
tota kešča milovana
privedze nas do bidy.

R:

4. Ale kravka sebe zvykla
ne na moja ruky,
každe rano, každý večar
prežívam ja muky.
Naj mi nikto nehutori,
že je kravka glupa.

